

Orangutang

www.

.dk

Madsen - Tårer fra fortvivelse, vrede ... og kærlighed - historien om Madsen

Den 16. oktober midt på dagen fik vi en rapport om en orangutang i et område tæt på byen Parengan, hvor der bor midlertidige emigranter. Det var den samme by, hvor vi for fire måneder siden havde konfiskeret Fito. Det er en hård køretur, hvor man først kører to timer på en meget dårligt asfalteret vej, hvorefter man fortsætter en times kørsel på en endnu værre grusvej. Vi kørte med det samme. Vejen fra Nyaru Menteng, som er den såkaldte Trans-Kalimantan motorvej, til Kareng Pangi er et desillusionerende og deprimerende syn. Langs den 100 km lange vej er der kun ca. 5 km intakt regnskov tilbage. Resten er store åbne landskaber med hvide sandbanker så langt øjet rækker, hvor der kun vokser meget lidt vegetation. Normalt er der omkring 60 savværker, som opererer langs med floden tæt på byen Kasongan, men i dag er der kun et fåtal tilbage. Der er simpelthen ikke nok træ tilbage, til at de alle kan være i gang!

Vi kørte af hovedvejen og ind i det

område, som for mindre end 10 år siden var en smuk tropisk regnskov. I dag har store palmeolieplantager og projekter for midlertidige emigranter ødelagt hvert eneste levende træ. Det eneste vi kunne se ud i horisonten, var et mønster af palmetræer i fine lige linjer. 20 km nede af vejen begyndte vi at kunne se en smule skov, men vi kunne også se røg. En kæmpe brand hærgede området, som hurtigt fortærede de mindre træer langs vejen. Flammerne havde allerede antændt de 25 meter høje træer i skoven bag os. Måske var plantageejerne ved at rydde mere af skoven til deres eget brug ved at brænde skoven ned i stedet for at fælde den. Selvom det er ulovligt at starte skovbrande for at rydde landet, er bøden, hvis den overhoved udskrives, så lille, at de rige plantageejere er ligeglade med at få den....

Jeg overvejede om denne tur kunne blive endnu mere deprimerende. Selv min chauffør, en lokal dayak (stammefolk fra Borneo), så meget

trist ud. Vejen blev værre, som vi kørte videre. To store lastbiler kom mod os fyldt med tømmer. Hver lastbil havde 8-10 træstammer i 4 meters længde. Jeg regnede ud, at hver lastbil transporterede det, som svarer til to store 25-30 meters træer.

Landskabet ændrede sig igen, og vi var tilbage til de hvide sandbanker og småkrat. Vi var nu i det område, hvor de midlertidige emigranter er bosiddende. Små hvide hytter ikke større end 3 gange 4 meter er bygget af den gamle regering. Tusinde af familier fra den overbefolkede ø Java blev flyttet til disse mennesketomme områder i "the middle of nowhere", hvor de blev tildelt en lille hytte og et stykke sandjord. De fleste af hytterne var ubeboede og landet uberørt. Det lignede mest af alt en spøgelsesby.... Jeg spekulerede på, hvad disse stakkels mennesker havde følt, da de ankom fra den frodige og grønne ø Java til dette tørre og sandede område. Hvad kan man på nogen måde dyrke i hvidt sand andet end kasawa-

Madsen fortsat

.dk

planter og med lidt held banantræer! Nogle af folkene havde tydeligvis klaret sig godt - måske ved ulovlig træfældning - og havde udbygget deres huse. Enkelte havde etableret små butikker, som solgte de mest nødvendige varer. Dog så handlen ikke-eksisterende ud. Måske var alle folk ude og fælde træer?

Vi passerede endnu to midlertidige landsbyer. En af dem havde en temmelig ny skole, og jeg kom frem til den konklusion, at disse landsbyer alligevel ikke var spøgelsesbyer, som først antaget. De javanesiske bønder var simpelthen blevet ulovlige træfældere, og befandt sig ude i skoven 50- 60 km væk.

Den femte landsby var vores mål. Den lignede næsten de andre byer, men havde større huse og en del flere folk. Vi spurgte efter Ibu Bowo og fik at vide, at hun boede længere nede af vejen. En kvinde med et tørklæde rundt om hovedet og en sarong omkring sig stod foran et lille hus sammen med

nogle børn. Jeg spurgte efter Ibu Bowo - det var hende. Jeg spurgte efter orangutangen. Hun smilede og nikkede. Måske troede hun, at jeg ville købe den. Da jeg fortalte hende, hvem jeg var, ændrede hendes ansigtsudtryk sig, og hun sagde, at hun lige havde solgt den. Heldigvis reddede børnene mig. "Er det aben med det røde hår, eller er det den grå?", spurgte de. Jeg svarede "den røde selvfølgelig". En af børnene løb af sted og havde tydeligvis ikke hørt, at hans mor havde sagt, at hun havde solgt den.

Et par minutter senere kom han tilbage med en lille bitte orangutangunge, som skreg alt hvad den kunne. Drengen holdt den lille orangutang foran sig kun i dens ene hånd. Måske for at den ikke skulle tisse på ham. Den stakkels lille abe var rædselsslagen. Jeg greb hurtigt ud efter ham, og han klyngede sig til min skjorte, som gjaldt det hans liv. Endelig var der en som holdt ham, som hans mor ville have gjort. Han var blevet købt 3 uger tidligere

af en træfælder fra den nærliggende skov for 50.000 Rp (svarende til 50 kr.). Ibu Bowo havde bestilt orangutangen hos ham, fordi hun havde set en på TV og syntes den så sjov ud. Hun havde også en lille macaqueabe.

Hun vil ikke give mig orangutangen uden at få kompensation. Jeg fortæller hende min sædvanlige historie om, at regeringen har givet alle politifolk i Central Kalimantan besked om at sende hemmelige agenter ud for at opspore tilfangetagne orangutanger og arrestere de implicerede. De ser ud til at virke. Som regel bliver folk bange, og jeg virker derefter forstående overfor, at folk ikke ved, at det er ulovligt at holde orangutanger som husdyr, og derfor synes det er uretfærdigt at straffe uvidende personer. Men, Ibu Bowo fortæller mig, at hun ved, at det er ulovligt! På det tidspunkt er jeg bange for at blive voldelig overfor hende. Jeg kan ikke dtrykke, hvad jeg føler for denne kvinde. Hun fortæller arrogant, hvordan hun har

Orangutang

www.

.dk

Madsen fortsat

bestilt den lille orangutang, vel vidende at moderen ville blive slået ihjel (andre kunne jo spise kødet, så derfor er det okay, forklarer hun). Jeg er ikke længere i humør til at være venlig overfor denne kvinde. Et par mænd fra landsbyen var dukket op, og rent faktisk støttede de mig. Jeg siger, at hun skal underskrive et stykke papir for videregivelsen af orangutangen, men hun nægter, og siger, at hun ikke kan skrive. Hun kræver stadig penge. Jeg er så utroligt oprevet, og siger til hende, på en ikke særlig pæn måde, hvad jeg mener om folk som hende. Jeg beslutter, at det er bedst, hvis vi går. Jeg er bange for mine egne følelser. Uden et ord mere sætter jeg mig ind i bilen med den lille unge, kigger på kvinden en sidste gang og kører af sted. Jeg stopper et par huse længere henne, hvor en af de mænd, som havde støttet mig, var gået ind. Jeg giver ham vores adresse og telefonnummer og beder ham om at kontakte os, hvis Ibu Bowo vil, som jeg frygter, anskaffe en ny orangutang. Det lover han mig.

Det er ved at blive mørkt, og vi har stadig tre timers kørsel på en dårlig vej foran os. Jeg kigger på den lille unge. Han minder mig om min stedfar – samme frisure og spidse næse, men mest på grund af udtrykket af apati, depression og manglende lyst til at leve. Min stedfar har fremskreden sclerose og

kan næsten ikke bevæge sig. Hans navn er Erik Madsen, men jeg kalder ham altid Madsen. Jeg beslutter mig for også at kalde denne lille unge "Madsen" efter ham. Jeg er glad for, at det er blevet mørkt, så min chauffør ikke kan se, at jeg græder. Min vrede har ændret sig til kærlighed og medlidenhed. Jeg har bemærket, at Madsens venstre kraveben og nogle af de små knogler i hans venstre hånd var brækket og helet dårligt. Han har et dyb åbent sår på hans håndled, og rundt om begge hans ankler og håndled er der store sårskorper. Han er ca. 6 måneder gammel.

Sæt dig nu tilbage, luk dine øjne og forestil dig følgende: En vild orangutang-mor med hendes 6 måneder gamle unge højt oppe i trækroneerne. Hun er oprevet, fordi hun bliver forfulgt; hun kaster en gren efter sine forfølgere nede på jorden. Hun er bange. Hun skriger. Der lyder skud og hun rammes. Moderen falder 30 meter ned på jorden, mens hun stadig krammer sin unge ind til sig for at beskytte den. De rammer jorden. Moderen dør sandsynligvis fra nedslaget og ungen brækker sin skulder og beskadiger hans hånd. Den lille unge bliver revet væk fra hans døde mors krop, uden tvivl skrigende på grund af smerten i hans skulder og hånd, men lige så meget over tabet af den sikkerhed han følte ved hans mors krop. Han

bliver bundet med reb omkring hans ankler og håndled, og bliver båret ud af skoven hængende fra en gren. Rebene omkring hans håndled skærer sig dybere og dybere ind i hans bløde hud, men denne smerte er ingenting i forhold til smerten han må føle fra hans brækkede skulder. Jeg er sikker på, at han må have skreget af smerte eller ubevidst på grund af den. Jeg håber på det sidste.

Seks måneder gammel, 2,5 kg, kun fire fortænder og en brækket skulder ... hvilken fare kan han overhoved have udsat noget menneske for, siden man har været nødt til at behandle og bære ham som et vildsvin på et spyd? Måske forstår du nu, hvorfor jeg sidder i mørket og græder ... tårer fra fortvivlelse, vrede ... og tårer fra al den kærlighed jeg føler for denne lille skabelse, som krammer mig så hårdt. På den tre timer lange tur tilbage til Nyaru Menteng talte vi 21 lastbiler fyldte med træstammer. 2 gange 21 bliver til 42 træer, og vi ser kun en lille brøkdæl. Vi kører forbi politistationen med et par lastbiler foran os. Min chauffør har en onkel, som er politibetjent der. Han fortæller mig, at de får omkring 3 millioner Rp (ca. 2000 kr.) om dagen i bestikkelse. Alt træet er ulovligt fældet.

Lone Dröscher Nielsen